

BÖLÜM 13

BANKACILIK SEKTÖRÜNDE FİNANSAL YENİLİKLERİN PERFORMANSA ETKİSİ^{1*}

Tülay ÖZBEK²

M. Yılmaz İÇERLİ³

1. GİRİŞ

Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte bilişim teknolojisinde yaşanan değişim ve ilerlemeler yaşamın her alanında hissedildiği gibi finans sektöründe de yeni finansal araçların piyasaya girişini ve finansal ürünlerin çeşitliliğinde artış yaşanmasını sağlamıştır. 1970'lerden sonra sermayenin dolaşım alanı genişledikçe, özellikle gelişmiş ülkelerde birçok ekonomik faaliyet uluslararası boyutta gerçekleştirilmiştir. Ekonomide ve özellikle finans sektöründe yaşanan bu değişimler ve gelişmeler, doğrudan finansmanı teşvik etmiş ve bankaların ürün ve hizmet çeşitlendirmesine gitmesine neden olmuştur. Finansal yenilikler bilgiye ulaşımı kolaylaştırdığından dolayı işlemlerin hızlı yapılmasını sağlama, maliyetleri düşürme, finans sektöründe şeffaflık ve verimliliğin artmasını sağlama gibi avantajlar sağlamasına rağmen, işlemlerin riski ve güvenlik açısından bazı olumsuzlukların da yaşanmasına sebep olmaktadır. Ayrıca finansal yenilikler özellikle finans sektöründe bazen işlem karmaşıklığını beraberinde getirmiştir. Bu durum sektörde yaşanan rekabetin etkisiyle birlikte karşı karşıya kalınan riskleri azaltmak ve kontrol altında tutmak için risk yönetimi, performans ölçümü gibi konuları gündeme getirmiştir. Bu yüzden bankalar düzenli aralıklarla finansal performans ölçümü yaparak sağlıklı kararlar alma, hedeflere ulaşma veya belirlediği hedefleri başarıyla başaramadıkları gibi konuların tespit edilmesini ve elde ettikleri sonuçlara göre planlama ve denetim işlevlerinin sistematik olarak işleyip işlemediğini test etme imkânına sahip olmuşlardır.

¹ Bu çalışma Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Dr. Öğr. Üyesi M. Yılmaz İÇERLİ'nin danışmanlığında hazırlanan "Bankacılık Sektöründe Finansal Yeniliklerin Performansa Etkisi" (Aksaray, 2017) isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Öğr. Gör., Yozgat Bozok Üniversitesi, Şefaati Meslek Yüksekokulu, tulay.ozbek@bozok.edu.tr,

³ Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, yilmazicerli@aksaray.edu.tr

H ₂ Verilen Kurumsal Hizmet Düzeyine Göre Finansal Oranlar Farklılaşmaktadır	Faiz Giderleri/Toplam Giderler	Kurumsal	Kabul
	Bankanın Aktif Büyüklüğü/Sektör Toplam Aktifleri	Kurumsal	Kabul
	Bankanın Kredil. Büyükl./Sektör Topl. Kredil ve Alac	Kurumsal	Kabul
	Bankanın Mevduat Miktarı/Sektör Toplam Mevduatı	Kurumsal	Kabul
	Bankanın Aktif Büyüklüğü/Grup Toplam Aktifleri	Kurumsal	Red
	Bankanın Kredil. Büyükl./Grup Topl. Kredil. ve Alack.	Kurumsal	Red
	Bankanın Mevduat Miktarı/Grup Toplam Mevduatı	Kurumsal	Kabul
	Toplam Aktif/Şube Sayısı	Kurumsal	Kabul
	Toplam Mevduat/Şube Sayısı	Kurumsal	Kabul
	TL Mevduat/Şube Sayısı	Kurumsal	Red
	YP Mevduat/Şube Sayısı	Kurumsal	Red
	Kredi/Şube Sayısı	Kurumsal	Kabul
	Personel Sayısı (Kişi)/Şube Sayısı	Kurumsal	Kabul
	Net Kâr/Şube Sayısı	Kurumsal	Kabul
	(Personel Gideri + Kıdem Tazminatı)/Toplam Aktifler	Kurumsal	Red
	(Personel Gideri + Kıdem Tazminatı)/Personel Sayısı	Kurumsal	Kabul
	Kıdem Tazminatı/Personel Sayısı	Kurumsal	Kabul
	Personel Gideri/Diğer Faaliyet Giderleri	Kurumsal	Red
	Diğer Faaliyet Giderleri/Toplam Aktifler	Kurumsal	Kabul
	Toplam Faaliyet Gelirleri/Toplam Aktifler	Kurumsal	Kabul
Net Faaliyet Kârı (Zararı)/Toplam Aktifler	Kurumsal	Kabul	

KAYNAKÇA

Akhavein, J., Frame, W. S. & White L. J. (2005). The diffusion of financial innovations: an examination of the adoption of small business credit scoring by large banking organizations. *The Journal of Business, Published by: The University of Chicago Press*, 78 (2), 577-596.

Aldış, A. Ö. (2012). Finansal Yeniliklerin Piyasalara Olan Etkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Aslan, B. O. (2008). Finansal Gelişme ve Yeniliklerin Para Politikası Üzerine Etkisi: Türkiye örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Aydeniz, E. Ş. (2009). Makroekonomik göstergelerin firmaların finansal performans ölçütleri üzerindeki etkisinin ölçülmesine yönelik bir araştırma: İMKB'ye kote gıda ve içecek işletmeleri üzerine bir uygulama. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 27 (2), 263-277.

Büyükkakın, F., Cengiz, V. & Pehlivanoglu, F. (2011). Türkiye'de finansal yenilik-tüketim harcamaları ilişkisi (Ampirik analiz: 1998-2008). *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 10. *Ekonometri ve İstatistik Sempozyumu Özel Sayısı*, 207-222.

Cömert, H. & Epstein, G. (2016). Finansal yenilik yazınındaki son gelişmeler. *Science And Technology Policies Research Center, TEKPOL Working Paper Series STPS-WP-16/04*.

Çelikaş, H. (2008). İnovasyon Yönetimi: Çukurova Bölgesinde Faaliyet Gösteren Şirketlerde İnovasyon Uygulamalarının Tespitine Yönelik Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Ecer, F. (2013). Türkiye'deki Özel Bankaların Finansal Performanslarının Karşılaştırılması: 2008 - 2011 Dönemi. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (2), 171-189.
- Frame, W. S. & White, L. J. (2009). Technological Change, Financial Innovation, And Diffusion In Banking. *SSRN (Social Science Research Network) Federal Reserve Bank of Atlanta Working Paper*, 1-33.
- Kaplan, C. (1999). Finansal Yenilikler ve Piyasalar Üzerine Etkileri: Türkiye Örneği. *Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Araştırma Genel Müdürlüğü Yayınları, Tartışma Tebliği*. No 9910.
- Karakozak, Ö. (2012). 2008 Küresel Finansal Krizinin Finansal Oranlar Üzerine Etkisi: İMKB' de İşlem Gören İmalat Sanayi İşletmeleri Üzerine Bir Uygulama, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Keçek, G. & Cinsler, V. (2008). Türkiye'de faaliyette bulunan ticaret bankalarının performanslarına göre sınıflandırılmasında etkili olan değişkenlerin belirlenmesi ve bir uygulama denemesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 22, 189-206.
- Kıran, S. (2013). Finansal Oran Analizi İle Kredi Risk Yönetimi: Bir Uygulama. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Lerner, J. & Tufano, P. (2011). The Consequences of Financial Innovation: A Counterfactual Research Agenda. *National Bureau Of Economic Research, NBER Working Paper No. 16780*, 1-93.
- Mishra, P. K. (2008). Financial Innovation And Economic Growth—A Theoretical Approach. *SSRN (Social Science Research Network), Central University of Jharkhand*.
- Oktayer, A. (2011). Finansal yenilikler ve para talebi. *Maliye Dergisi*, Sayı 160, 51-368.
- Öncü, M. A., Mesci, M. & Şahin, Ö. (2012). Finansal yeniliklerin işletme performansına etkisi: İstanbul'daki turizm işletmelerine yönelik bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26 (3-4), 125-141.
- Öncü, M. A., Mesci, M., Şahin, Ö. & Faikoğlu, S. (2013). Finansal yeniliklerin işletme performansına etkisi: İstanbul'daki hizmet işletmelerine yönelik bir araştırma. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 5(3), 119-129.
- Savsar, A. (2012). Finansal Oranlarla Firma Değeri Arasındaki İlişki ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda Bir Uygulama. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Şahin, Ö. (2012). Finansal Yeniliklerin İşletme Performansına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Tufano, P. (2002). Financial Innovation. *The Hand Book of The Economics and Finance, Holland*, 1-44.
- Tufano, P. (2002). Financial Innovation. Revised: June 16, 2002. http://www.econ.chula.ac.th/public/members/sohitorn/Financial_inovetion_5G.pdf (Erişim tarihi: 18 Nisan 2014)
- Vargas, A. R. (2008). Assessing The Contribution Of Financial Innovations To The Production Of Implicit Services Of Financial Intermediation In Costa Rica. *IFC Bulletin, Proceedings of the IFC Conference on, Measuring financial innovation and its impact*. No.31, 445-466.
- Yardım, Ö. (2005). Finansal Yenilikler ve Ekonomik Etkileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Yetiz, F. (2008). Finansal Sistemin Yapısı, Finansal Derinleşme ve Ekonomik Büyüme İlişkisi, Türk Finans Sistemi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi S.B.E., Adana.